

Ewidencja gruntów i budynków jako zbiór danych osobowych

Ostrożnie z danymi!

MAGDALENA DURZYŃSKA

Z tematem ochrony danych osobowych każdy z nas spotkał się już nie raz. Zagadnienie to wywołuje wiele kontrowersji i polemik, które sprowadzają się do pytania: czemu ma służyć ochrona danych osobowych, skoro przede wszystkim prowadzi ona do zwiększenia biurokracji?

Ochrona danych osobowych została wprowadzona dla zapewnienia prywatności jednostki i z wielu punktów widzenia jest jak najbardziej uzasadniona. Należy przede wszystkim podkreślić, iż ustawa z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (DzU nr 133, poz. 883), obowiązująca od 30 kwietnia 1998 r., została oparta na dyrektywie Unii Europejskiej z 24 października 1995 r., dotyczącej „ochrony osób fizycznych ze względu na przetwarzanie danych o charakterze osobowym oraz swobodnego obrotu tymi danymi”. Dyrektywa ta sprowadza się do zasady, iż nie może być zabronione wykorzystywanie danych osobowych przez jakikolwiek podmiot, o ile stosowane są przepisy dotyczące ochrony danych osobowych.

Podobnie kwestię tę reguluje polska ustawa o ochronie danych osobowych. Ustawodawcy nie chodziło bowiem o wprowadzenie zakazu wykorzystywania danych osobowych, lecz o poddanie obrotu tymi danymi pewnym ramom formalnym pozwalającym osobie, której dane dotyczą, a także osobom administrującym takimi danymi, kontrolować przepływ tych danych w kierunku przekraczającym cel, dla którego je zebrano. Założenia tej ustawy wydają się słuszne, choć w odniesieniu do polskiej rzeczywistości być może nieco przedwczesne. Trudno bowiem mówić o ustawowej ochronie prywatności, skoro w świadomości społeczeństwa potrzeba tego rodzaju ochrony jest dopiero w początkowym stadium ewolucji.

Dane osobowe

Przejdźmy jednak do samej ustawy i do problemów rodzących się na jej tle w odniesieniu do ewidencji gruntów i budynków. Podstawowe znaczenie w tej mierze ma ustawowa definicja danych osobowych. Mianowicie za dane osobowe ustawa uważa każdą informację dotyczącą osoby fizycznej pozwalającą na określenie jej tożsamości. Definicja ta jest dość enigmatyczna, albowiem ustanawia regułę, iż nie za każdym razem te same elementy danych osobowych są chronione przez ustawę. Wiele zależy od kontekstu, znaczenia i występowania danych osobowych. Na przykład imię i nazwisko – Zygmunt Nowak – figurujące w książce telefonicznej danego miasta kilkakrotnie, mimo podania obok tego nazwiska nazwy ulicy wraz z numerem, nie identyfikuje konkretnej osoby Zygmunta Nowaka, ponieważ z tych danych nic nie wynika. Jeżeli natomiast w dużym przedsiębiorstwie zatrudniona jest tylko jedna osoba o nazwisku Nowak, to jakkolwiek informacja dotycząca tej osoby wywieszona na tablicy informacyjnej, nawet bez podania imienia czy innych bardziej precyzyjnych danych, może być uzna-

na za daną osobową podlegającą ochronie ustawowej, ponieważ wszyscy pracownicy tegoż przedsiębiorstwa bez trudu utożsamiają ową informację z osobą Zygmunta Nowaka.

Ustawa o ochronie danych osobowych wyróżnia dane osobowe:

■ **zwykłe** (wszystkie z wyjątkiem wrażliwych i drażliwych), tj. dane typu: imię, nazwisko, imiona rodziców, miejsce zamieszkania, PESEL, zawód, wykształcenie itp. (dane osobowe zawarte w ewidencji gruntów i budynków są danymi zwykłymi);

■ **wrażliwe** (tzw. sensoryczne), tj. ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną, związkową, a także dane o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym;

■ **drażliwe**, tj. wszelkiego rodzaju orzeczenia sądów, a także organów administracji publicznej.

Ewidencja gruntów i budynków a przetwarzanie danych

Ewidencja gruntów i budynków jest zbiorem danych w rozumieniu art. 7 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych, albowiem jest posiadającym strukturę zestawem danych o charakterze osobowym, dostępnym według kryteriów określonych w ustawie z 17 maja 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (DzU nr 30, poz. 163 z późn. zmianami). Dane zawarte w operacie ewidencji gruntów i budynków dzielą się na dane przedmiotowe (dotyczące nieruchomości) i podmiotowe (dotyczące podmiotów władających nieruchomością). Dane przedmiotowe zawarte w operacie ewidencyjnym stosownie do art. 24 ust. 2 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* są jawne. Udostępnianie informacji o gruntach i budynkach jest odpłatne i nie wymaga wykazania interesu prawnego, chyba że chodzi o wyrysy i wypisy z operatu ewidencji gruntów i budynków.

Dane dotyczące podmiotów ewidencyjnych podlegają ochronie w myśl ustawy o ochronie danych osobowych i w kontekście powyższego są to dane niejawne. Pozyskanie tych danych osobowych jest dopuszczalne tylko w sytuacjach, o których mówi ustawa o ochronie danych osobowych.

Dane osobowe podlegają przetwarzaniu. Przez **przetwarzanie danych** rozumie się jakiegokolwiek operację wykonywaną na danych osobowych, takie jak: zbieranie, utrwalanie, **przechowywanie**, opracowywanie, zmienianie, **udostępnianie** i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych.

Ustawa o ochronie danych osobowych mówi wprost (art. 23), że przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy:

1. osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, z wyjątkiem sytuacji, gdy chodzi o usunięcie dotyczących jej danych. Przez zgodę rozumie się oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie. Zgoda osoby nie może być domniemana ani dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści (np. z samego faktu wypełnienia kwestionariusza nie wynika zgoda na przetwarzanie danych, które w tym kwestionariuszu zostały zawarte);

2. **zezwalają na to przepisy prawa;**

3. osobie, której dane dotyczą, jest to niezbędne dla wykonania umowy lub w celu podjęcia niezbędnych działań w celu zawarcia umowy, której jest stroną;

4. jest to niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego;

5. jest to niezbędne do wypełnienia usprawiedliwionych celów podmiotu prywatnego, a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dotyczą.

W prowadzeniu ewidencji gruntów i budynków zastosowanie ma przede wszystkim pkt 2, który mówi o tym, że dane osobowe mogą być przetwarzane, jeżeli przepis prawa tak stanowi. Podstawą prawną przetwarzania danych w ewidencji gruntów i budynków jest art. 7d pkt 1 oraz art. 20 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*.

Administrator danych osobowych i zgłoszenie zbioru do rejestracji

Administratorem danych osobowych zawartych w ewidencji gruntów i budynków jest jednostka samorządu terytorialnego decydująca o celach i środkach przetwarzania danych osobowych, tj. starostwo powiatowe. Ponieważ jednak zgodnie z art. 6a ust. 1 pkt 2b ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* organem prowadzącym ewidencję gruntów i budynków jest **starosta**, należy przyjąć, iż z mocy przepisu ustawy przejmuje on kompetencje administratora danych osobowych (Biuro Generalnego Inspektora Danych Osobowych stoi na stanowisku, iż administratorem danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków jest starostwo powiatowe. Twierdzenie to, jakkolwiek zgodne z zapisem ustawy o ochronie danych osobowych, pozostaje w sprzeczności, zwłaszcza w kontekście art. 51 i następ-

nych, z zasadą indywidualnej odpowiedzialności karnej obowiązującą w polskim prawie karnym). Zgodnie z art. 40 ustawy o ochronie danych osobowych administrator danych jest zobowiązany zgłosić zbiór danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych do 30 października 1999 r. pod sankcją kary grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do jednego roku. **Wnioskodawcą (część B zgłoszenia) jest starostwo powiatowe. Zgłoszenie podpisuje starosta.** Jeżeli ewidencję gruntów i budynków prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent na mocy stosownego porozumienia, to do zgłoszenia zbioru danych do rejestracji winien on dołączyć treść porozumienia zaopatrzonego w aneks, w którym znajdują się odpowiednie zapisy o powierzeniu gminie uprawnień i obowiązków administratora danych wynikających z ustawy o ochronie danych osobowych.

Ewidencja gruntów i budynków nie jest zbiorem zwolnionym z obowiązku rejestracji przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, albowiem dane osobowe zawarte w operacie ewidencji gruntów i budynków nie są powszechnie dostępne. Artykuł 24 § 2 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* mówi, że informacje o gruntach i budynkach są jawne. Nie można rozszerzać wykładni literalnej tego przepisu na dane podmiotowe zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Zgłoszenie zbioru danych do rejestracji powinno zawierać:

- wniosek o wpisanie zbioru do rejestru zbiorów danych osobowych,
- oznaczenie podmiotu prowadzącego zbiór i adres jego siedziby lub miejsca zamieszkania, w tym numer identyfikacyjny rejestru podmiotów gospodarki narodowej, jeżeli został mu nadany, oraz podstawę prawną upoważniającą do prowadzenia zbioru,
- zakres i cel przetwarzania danych,
- sposób zbierania oraz udostępniania danych,
- opis środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach zabezpieczenia zbioru danych,
- informację o sposobie wypełnienia wymagań technicznych i organizacyjnych określonych w rozporządzeniach (art. 45 ustawy).

Wzór zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia wzorów wniosku o udostępnienie danych osobowych... (DzU nr 80, poz. 522).

Odbiorniki GPS

MOŻLIWOŚĆ
POKAZU U KLIENTA

**DASSAULT
SERCEL NP**
NAVIGATION POSITIONING

Seria SCORPIO 6000

- ◆ odbiorniki jedno- i dwuczęstotliwościowe
- ◆ systemy do pomiarów w czasie rzeczywistym (zasięg do 40 km)
- ◆ dokładność $\pm(5\text{mm}+1\text{ppm})$
- ◆ łatwa rozbudowa systemu

TOPCON

TOPCON GP-SX1

- ◆ jednoczęstotliwościowy 12 kanałowy odbiornik GPS
- ◆ dokładność $\pm(5\text{mm} + 1\text{ppm})$
- ◆ prosta obsługa
- ◆ waga poniżej 1 kg
- ◆ wodoszczelność IPX-6
- ◆ dostępny także w wersji RTK

T.P.I. sp. z o.o.

01-229 WARSZAWA, ul. Wojska 69
tel/fax: [0-22] 632 91 40
<http://www.topcon.com.pl>

Pełne szkolenie, sprzedaż ratalna.

Serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.

W przypadku niespełnienia przy zgłoszeniu zbioru wymogów formalnych określonych wyżej, a także w przypadku, gdy urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania zbioru danych zgłoszonego do rejestracji nie spełniają podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wydaje decyzję o odmowie rejestracji zbioru danych, nakazując jednocześnie wstrzymanie dalszego przetwarzania danych w tym zbiorze lub ich usunięcie.

Kto może wystąpić o udostępnienie danych?

O udostępnienie danych osobowych może wystąpić każdy, kto w ich pozyskaniu ma interes prawny lub faktyczny. Może to być zarówno osoba fizyczna, która zamierza nabyć wskazaną we wniosku nieruchomość czy lokal, jak też inny podmiot. Nie ma podstaw, aby udzielać takim wnioskodawcom odpowiedzi odmownych – szczególnie jeżeli złożony przez nie pisemny wniosek o udostępnienie danych osobowych będzie przekonująco uzasadniał potrzebę ich pozyskania.

Podobnie rzecz ma się odnośnie do podmiotów takich jak Zakład Ubezpieczeń Społecznych, banki, komornicy sądowi itp. Podmioty te mają prawo uzyskiwać informacje o tym, czy wymienione przez nie osoby, będące najczęściej dłużnikami, są właścicielami lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości położonych na terenie działania określonego urzędu (administratora), zwłaszcza jeśli w chwili wystąpienia o udzielenie takiej informacji legitymują się tytułem egzekucyjnym czy tytułem bankowym, tzn. w istocie dysponują już danymi osobowymi, które w myśl ustawy o ochronie danych osobowych podlegają ochronie. Działalność ww. podmiotów oparta jest na przepisach prawa (np. art. 761 § 1 kpc), żądanie pozyskania informacji o podmiotach ewidencji gruntów i budynków legalizuje więc dyspozycja art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Niemniej jednak podmioty takie, mimo że przepis prawa pozwala im na przetwarzanie danych, nie są zwolnione z obowiązku składania pisemnych wniosków do administratora zbioru o udostępnienie danych osobowych. Wniosek taki stanowić będzie pewien rodzaj zabezpieczenia dla administratora przed ewentualną odpowiedzialnością karną. W art. 51 ustawa o ochronie danych osobowych przewiduje bowiem wobec administratora danych sankcję w postaci kary grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat dwóch za udostępnienie danych osobowych osobom nieuprawnionym.

Procedura udostępniania danych w celu włączenia do zbioru

Ustawa o ochronie danych osobowych nie przewiduje ograniczeń proceduralnych związanych z udostępnianiem podmiotom działającym na podstawie prawa danych osobowych w celu włączenia do zbioru. Dostosowanie ewidencji gruntów i budynków do wymogów rozporządzenia ministrów gospodarki przestrzennej i budownictwa oraz rolnictwa i gospodarki żywnościowej z 17 grudnia 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (DzU nr 158, poz. 813) poprzez uzupełnienie danych podmiotowych dotyczących osób fizycznych stosownie do § 24 ust. 1 pkt 2 tegoż rozporządzenia o numer identyfikacyjny systemu PESEL powinno odbywać się jednak w trybie uwzględniającym postanowienia ustawy o ochronie danych osobowych. Administrator danych (lub wykonawca umowy) winien wystąpić do odpowiedniego podmiotu administrującego tymi identyfikatorami o ich udostępnienie i powołać się na art. 23 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy o ochronie danych osobowych oraz na § 24 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia z 17 grudnia 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków.

Procedura udostępniania danych osobowych

Udostępnianie danych podmiotowych z operatu ewidencji gruntów i budynków podlega wszelkim rygorom wynikającym z ustawy o ochronie danych osobowych. Dane osobowe zawarte w ewidencji gruntów i budynków **mogą** być udostępniane, w celach innych niż włączenie do zbioru, przez administratora zbioru danych – tj. starostę – organom państwowym oraz organom samorządu terytorialnego, innym państwowym i komunalnym jednostkom organizacyjnym, a także podmiotom niepaństwowym realizującym cele publiczne – jeżeli mają uprawnienie do pozyskiwania tych danych z mocy przepisów prawa (art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych).

Administrator danych **może** także udostępniać dane osobowe osobom fizycznym i innym podmiotom. Warunkiem umożliwiającym udostępnienie ewidencyjnych danych podmiotowych jest złożenie wniosku o udostępnienie danych osobowych (Wzór formularza wniosku o udostępnienie danych osobowych [patrz str. 17 – red.] określa załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji z 3 czerwca 1998 r. w sprawie określenia wzorów wniosku o udostępnienie danych osobowych – DzU nr 80, poz. 522). Wniosek ten musi być pisemny i umotywowany. Ponadto powinien on zawierać m.in. informacje umożliwiające wyszukanie w zbiorze wymaganych danych osobowych oraz wskazywać ich zakres i przeznaczenie. Termin „administrator zbioru może” oznacza, iż starosta posiada uprawnienie, a nie obowiązek, wydania żądanych informacji. Do niego należy uznanie, czy wnioskodawca należycie umotywował potrzebę pozyskania danych osobowych oraz czy wskazał podstawy prawne, na których opiera swój wniosek.

Przykładem przepisu warunkującego dopuszczalność przetwarzania danych jest art. 761 § 1 kodeksu postępowania cywilnego, mówiący, iż organ egzekucyjny może zasięgać od (...) organów administracji publicznej, instytucji (...) informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji.

Jeżeli organ prowadzący ewidencję gruntów i budynków dojdzie do przekonania, iż nie ma podstaw do udzielenia informacji zawartych w operacie ewidencji gruntów i budynków, wydaje decyzję o odmowie udzielenia informacji. Od takiej decyzji, zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego, przysługuje stronie prawo odwołania do organu II instancji, tj. do wojewódzkiego inspektora nadzoru geodezyjnego i kartograficznego.

W praktyce najczęściej będą miały miejsce sytuacje, gdy pozyskanie danych z operatu ewidencji gruntów i budynków będzie się odnosiło zarówno do danych przedmiotowych, jak i podmiotowych. Wówczas zastosowanie będą miały równoległe art. 24 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* dotyczący udostępniania informacji o gruntach i budynkach oraz przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, które dotyczą udostępniania danych o władających nieruchomościami, tj. o podmiotach ewidencyjnych. Jeżeli zainteresowany wnoszący będzie o uzyskanie informacji tylko odnośnie do danej nieruchomości, to wniosku o udostępnienie danych osobowych składać nie musi, w tej sytuacji byłby on bowiem bezprzedmiotowy.

Zabezpieczenie zbiorów danych osobowych

Ustawa o ochronie danych osobowych ustanawia wobec starosty szereg obowiązków związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych. Starosta zobowiązany jest m.in. do prowadzenia ewidencji osób zatrudnionych przy przetwarzaniu danych osobowych. Przed dopuszczeniem do tej pracy każdy powinien być zaznajomiony z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych. Indywidualny zakres czynności takiego pracownika powinien określać zakres jego odpowiedzialności za ochronę tych danych przed niepożądanym dostępem, nieuzasadnioną modyfikac-

ją lub zniszczeniem, nielegalnym ujawnieniem lub pozyskaniem – w stopniu odpowiednim do zadań tej osoby przy przetwarzaniu danych osobowych. Do obsługi systemu informatycznego oraz urządzeń wchodzących w jego skład mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie wydane przez administratora danych, tj. starostę.

Administrator danych jest zobowiązany do zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranianiem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Winien on określić budynek, pomieszczenia lub części pomieszczeń tworzące obszar, w którym przetwarzane są dane osobowe z użyciem stacjonarnego sprzętu komputerowego (rozporządzenie MSWiA z 3 czerwca 1998 r. w sprawie podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych – DzU nr 80, poz. 521). Ponadto starosta wyznacza osobę zwaną „administratorem bezpieczeństwa informacji” odpowiedzialną za bezpieczeństwo danych osobowych w systemie informatycznym, w tym w szczególności za przeciwdziałanie dostępowi osób niepowołanych do systemu, w którym przetwarzane są dane osobowe, oraz za podejmowanie odpowiednich działań w przypadku wykrycia naruszeń w systemie zabezpieczeń. W zgłoszeniu zbioru danych Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych powinny być umieszczone: dane administratora bezpieczeństwa informacji (imię i nazwisko, stanowisko służbowe, numer telefonu kontaktowego oraz zakres czynności), informacje o zastosowanych urządzeniach chroniących przed awarią zasilania lub zakłóceniami w sieci zasilającej, a także informacje o zabezpieczeniu dostępu do komputerów, np. odpowiednim hasłem. Administrator zbioru winien także dołączyć do zgłoszenia instrukcję postępowania w sytuacji naruszenia ochrony danych osobowych.

Nie bez znaczenia jest także odpowiednie zabezpieczenie pomieszczeń, w których przechowywane są kopie awaryjne oraz nośniki informacji i wydruki z danymi osobowymi nie przeznaczonymi do udostępnienia. Samo przechowywanie danych jest przetwarzaniem w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych. Stąd też istnieje wymóg określenia w zgłoszeniu zbioru Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych całego obszaru przetwarzania danych. Zgłoszenie winno więc zawierać wykaz podmiotów, w których władaniu zbioru danych się znajdują. Stosownie do powyższego przypadki udostępniania gminom ewidencji gruntów i budynków na dyskietkach (na zasadzie art. 24 ust. 4 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*) winny być przez starostę zgłoszone Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych. Podobnie rzecz ma się odnośnie do przetwarzania kopii bazy danych.

Odpowiedzialność administratora danych

Wprawdzie trudno jest wyobrazić sobie proces karny w tego rodzaju sprawie, niemniej jednak zachować należy pewną dozę ostrożności w kwestii udostępniania danych osobowych. Dlatego jak najbardziej zasadne jest wymaganie przez pracowników ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej wniosku o udostępnianie danych, gdyż tym samym zostaną zachowane wymogi formalne wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych.

Wątpliwości budzi np. ust. 2 art. 24 ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*. Mianowicie zapis „informacje o gruntach i budynkach” odnoszący się do wszelkich parametrów wskazanej nieruchomości będącej własnością p. Nowaka nie może być utożsamiany z informacjami o tym, ile nieruchomości posiada na prawach własności p. Nowak na terenie działania określonego urzędu. W świetle

ustawy o ochronie danych osobowych informacja o tym, że p. Nowak jest właścicielem kilku bądź kilkunastu nieruchomości o wartości „znacznie przekraczającej przeciętną krajową”, będzie naruszała zasady ochrony danych osobowych, w szczególności jeżeli zidentyfikuje p. Nowaka jako milionera, czyli ujawni status majątkowy tej osoby w sytuacji, gdy ona sobie tego nie życzy. Każdy może sobie wyobrazić proces o naruszenie zasady ochrony danych osobowych, którego przedmiotem jest ujawnienie wysokiego statusu majątkowego takiej osoby (przykład ten oczywiście nie będzie miał zastosowania w sytuacji, gdy o tego rodzaju dane wystąpi organ egzekucyjny). W tym miejscu należy podkreślić, że aby można było mówić o naruszeniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych, nie jest wymagane wystąpienie jakiegokolwiek szkody po stronie osoby, której ujawnione dane osobowe dotyczą. Nie jest konieczne stwierdzenie naruszenia prywatności konkretnie wskazanej osoby. Naruszeniem, o którym mówi ustawa, jest choćby samo złe administrowanie tymi danymi, czyli np. niefortunne działanie banku, który całe zestawienia wydruków z danymi osobowymi swoich klientów wyrzuca do śmieci albo udostępnia je firmie ubezpieczeniowej. Obecnie ochrona danych osobowych zawartych w ewidencji gruntów i budynków jest zagadnieniem, które dopiero zaczyna być realizowane w praktyce, i nikt dziś nie wie, w jakim kierunku będzie się ono rozwijało. W tej sytuacji do czasu ujednolicenia praktyki, a także do czasu uzyskania oficjalnego stanowiska Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych należałoby wykazać się cierpliwością przy jednoczesnym zachowaniu wszelkich reguł ostrożności, jakimi dla administratorów danych z formalnego punktu widzenia są wnioski o udostępnienie danych osobowych.

Inwestor, geodeta i dane osobowe

Nie bez znaczenia jest także kwestia dalszego przetwarzania uzyskanych danych osobowych. Podmiot, który jest w posiadaniu danych osoby fizycznej, nie ma prawa bez jej zgody udostępniać ich osobom trzecim. W interesie osoby czy podmiotu, któremu dane osobowe są udostępniane, jest, aby dane te nie były wykorzystywane w innym celu niż ten, dla którego je zebrano.

Kwestia odpowiedzialności za dane osobowe uzyskane z operatu ewidencji gruntów i budynków istnieje także w odniesieniu do jednostek wykonawstwa geodezyjnego. W przypadku gdy inwestor (np. firma projektowa) zainteresowany jest uzyskaniem wykazu danych osobowych dotyczących właścicieli/władających działkami ewidencyjnymi (nie związanego z przedmiotem prac geodezyjnych), to powinien on (inwestor) złożyć w tej mierze, stosownie do art. 29 ust. 2 i 3 ustawy o ochronie danych osobowych, odpowiedni wniosek do ośrodka dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej i ponieść związane z tym koszty. Paragraf 54 rozporządzenia z 17 grudnia 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków przewiduje realizację przez ośrodek dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej zamówień na udostępnianie nietypowych zestawień danych ewidencyjnych na uzgodnionych z zamawiającym warunkach umownych. Zamawiającym wykaz danych osobowych podmiotów ewidencji gruntów i budynków winien być inwestor, a nie jednostka wykonawstwa geodezyjnego.

Jeżeli jednostka wykonawstwa geodezyjnego podejmie się pośrednictwa między inwestorem a ośrodkiem dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej, to z pewnością winna przedstawić administratorowi wniosek o udostępnienie danych podpisany przez inwestora i inwestor jako wnioskodawca winien te dane odebrać, chyba że udzieli on, zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego, stosownego pełnomocnictwa jednostce wykonawstwa geodezyjnego.

Autorka jest inspektorem w Departamencie Katastru Nieruchomości GUGiK

Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych
i Administracji z dnia 3 czerwca 1998 r. (poz. 522)

Wniosek o udostępnienie danych ze zbioru danych osobowych

1. Wniosek do
.....
(dokładne oznaczenie administratora danych)

2. Wnioskodawca
.....
.....
(nazwa firmy i jej siedziba albo nazwisko, imię i adres zamieszkania wnioskodawcy, ew. NIP oraz nr REGON)

3. Podstawa prawna upoważniająca do pozyskania danych albo wskazanie wiarygodnie uzasadnionej potrzeby posiadania danych w przypadku osób innych niż wymienione w art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych:
.....
.....
..... * ☐ ew. cd. w załączniku nr

4. Wskazanie przeznaczenia dla udostępnionych danych:
.....
..... * ☐ ew. cd. w załączniku nr

5. Oznaczenie lub nazwa zbioru, z którego mają być udostępnione dane:
.....

6. Zakres żądanych informacji ze zbioru:
.....
.....
..... * ☐ ew. cd. w załączniku nr

7. Informacje umożliwiające wyszukanie w zbiorze żądanych danych:
.....
..... * ☐ ew. cd. w załączniku nr

* Jeżeli tak, to zakreśl kwadrat literą „x”.

(miejsce na znaczki opłaty skarbowej)

.....
(data, podpis i ew. pieczęć wnioskodawcy)